

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/konferencje/26834,quotDo-przesladowania-nie-dalismy-powoduquot-sesja-naukowa-w-rocznice-tzw-proces.html>
01.03.2026, 03:15

Strona znajduje się w archiwum.

"Do prześladowania nie daliśmy powodu..." - sesja naukowa w rocznicę tzw. procesu kurii krakowskiej w styczniu 1953 r. - Kraków, 3 lutego 2003 r.

03.02.2003

W 50 rocznicę tzw. procesu Kurii krakowskiej, Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN w Krakowie zorganizowało wraz z Papieską Akademią Teologiczną sesję naukową „Do prześladowania nie daliśmy powodu...”. Jej otwarcia, w obecności ks. kard. Franciszka Macharskiego, dokonali prof. Leon Kieres, prezes IPN oraz ks. bp Tadeusz Pieronek, rektor PAT. Gościem sesji była również Stefania Rospond-Szacoń, jedyna żyjąca spośród oskarżonych. Proces, na którym skazano na śmierć (wyroku nie wykonano) ks. Józefa Lelitę, Michała Kowalika i Edwarda Chachlicę, na dożywocie ks. Franciszka Szymonka oraz na długoletnie więzienie ks. Wita Brzyckiego, ks. Jana Pochopienia i Stefanię Rospond był kolejnym krokiem komunistów w rozprawie z Kościołem katolickim. Poprzedziło go, wygnanie z diecezji katowickiej w listopadzie 1952 r., biskupów śląskich. Natomiast kilka miesięcy później, we wrześniu 1953 r. nastąpiło skazanie kieleckiego biskupa ks. Czesława Kaczmarka i uwięzienie Prymasa Polski, ks. kard. Stefana Wyszyńskiego, co stanowiło apogeum wojny z polskim Kościołem. Właśnie sytuacja Kościoła na początku lat 50. była tematem pierwszej części sesji, podczas której wystąpili naukowcy z Papieskiej Akademii Teologicznej. Ks. prof. dr hab. Jan Związek mówił o sytuacji „Między Porozumieniem, a »Non possumus«”. Wystąpienie rektora PAT, ks. bpa Tadeusza Pieronka było poświęcone dokumentowi „Non possumus”. Z kolei ks. prof. dr hab. Janusz Wycisło zapoznał zebranych ze „Zmaganiem biskupów katowickich z ubezwłasnowolnieniem społeczeństwa na Śląsku (marzec 1945-listopad 1952)”, a ks. prof. dr hab. Andrzej Pankowicz przedstawił „Diecezję krakowską w czasach abp. Eugeniusza Baziaka”. Drugą część sesji poświęcono już samemu procesowi (21-27 stycznia 1953 r.). Przygotowali ją historycy młodego pokolenia z krakowskiego Biura Edukacji Publicznej IPN (Marek Lasota, Wojciech, Frazik, Filip Musiał, Jarosław Szarek, Dorota Koczwańska-Kalita), na czele z prof. dr. hab. Ryszardem Terleckim. Ich wystąpienia powstały na podstawie, po raz pierwszy ujawnionych, dokumentów komunistycznych służb bezpieczeństwa, które przez minione półwiecze były ukrywane przed opinią publiczną. Pozwoliło to, na zaprezentowanie procesu w nowym świetle i ukazanie ogromu bezprawia i krzywd wyrządzonych przez Urząd Bezpieczeństwa. Tzw. proces Kurii krakowskiej stanowi bowiem wstrząsające świadectwo pierwszego dziesięciolecia komunistycznych rządów. Doskonale ilustruje wykorzystane przy budowie fundamentów peerelowskiego systemu metody aparatu bezpieczeństwa, sądownictwa i wspierającej ich propagandy.

Tematy referatów pracowników OBEP IPN w Krakowie ogłoszone 3 lutego 2003 r. podczas sesji „Do prześladowania nie daliśmy powodu...”

- Prof. dr. hab. Ryszard Terlecki - „Sprawa aresztowania ks. abpa Eugeniusza Baziaka”
- Marek Lasota - „Rewizje w Kurii krakowskiej”
- Wojciech Frazik - „Akcja łączności z Krajem emigracyjnej rady Politycznej”
- Filip Musiał - „Przebieg procesu Kurii krakowskiej”
- Jarosław Szarek - „Propaganda komunistyczna w czasie procesu Kurii krakowskiej”
- Dorota Koczwańska-Kalita - „Środowiska artystyczne a proces Kurii krakowskiej”

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Kraków

Sesja naukowa
**PROCES
KURII
KRAKOWSKIEJ**
21-27 stycznia 1953 r.

ODDZIAŁ W KRAKOWIE

Zaproszenie